

MÓN

El Partit Republicà contra Trump

Els dos adversaris de Donald Trump per la nominació republicana s'han unit per intentar evitar que obtingui la majoria absoluta dels delegats i així forçar una convenció 'oberta' que li impedeixi ser nominat.

Reportatge de Miquel Payeras

EFE

Donald Trump aconseguia la setmana passada una victòria important. En el "superdimarts del nord-est", tal com és conegut el dia de primàries als estats de Rhode Island, Delaware, Pennsilvània i Maryland, assolia la majoria dels delegats –entre el 50% i el 65% dels que hi havia en joc a cada territori– i quedava 300 per sota de la majoria absoluta que necessita perquè la Convenció Nacional del Partit Republicà –entre el 18 i el 23 de juliol a Cleveland, Ohio– el confirmi com a candidat a president a les eleccions de novembre.

Aquest dimarts, dia 3, és el moment d'una altra cita força rellevant. Les primàries a Indiana. Segons tots els analistes polítics nord-americans, aquest estat, on es trien 57 delegats republicans –qui guanya se'ls emporta tots– marcarà la recta final cap a la nominació definitiva. La cúpula del Partit Republicà s'ha fixat la missió de convertir la cita en la penúltima trinxera contra el magnat. Tal com ja ha explicat aquest setmanari en diverses ocasions en els darrers mesos, la direcció republicana no vol que Trump sigui nominat com a candidat per als comicis presidencials. Perquè els estratègs orgà-

nic consideren que si s'ha d'enfrontar a Hillary Clinton no tindrà cap possibilitat. En canvi creuen que qualsevol dels seus dos oponents, Ted Cruz i John Kasich, tindria més probabilitats d'èxit. L'anàlisi es basa en el fet que Trump inspira poca confiança entre el votant conservador tradicional del Partit Republicà. No es tracta d'una qüestió ideològica, com podria semblar, perquè Cruz i Kasich són tan conservadors com el multimilionari –de fet, Cruz li donà suport en les seves delirants teories contra la immigració. És una qüestió de pura estratègia electoral. Després de dos mandats demòcrates, els di-

Donald Trump es veu guanyador de la nominació republicana, però tem una jugada de la cúpula del seu partit com seria ara forçar una convenció oberta.

Contra Trump

Cruz i Kasich anunciaven el cap de setmana anterior al superdimarts del nord-est la unió estratègica d'ambdós per a tot el temps que resta de carrera fins a la nominació. En síntesi: el que tingui *a priori* menys suports a cada primària i *caucus* ajudarà l'altre amb l'objectiu de restar al magnat tants delegats com sigui possible.

El multimilionari s'ha ensumat el perill potencial. Després de guanyar les primàries a Nova York, advertí a la direcció del partit, amb la seva habitual capacitat *diplomàtica*, que “el camí ja és quasi fet” i que malgrat els intents de la cúpula d’“arreglar” la nominació i convertir-la “en un procés quasi tan corrupte com Hillary Clinton”, se'n sortirà i obtindrà la majoria absoluta dels delegats. La setmana passada, en conèixer el resultat de la seva contundent victòria en el superdimarts del nord-est, insistia: “això està acabat” i recomanava a Cruz i Kasich que ho deixin córrer, “que renunciïn”.

A desgrat de les exigències de l'estrambòtic polític, la cúpula republicana continua donant suport als altres dos aspirants perquè intentin aturar-lo. “Seria un desastre per al Partit Republicà tenir Donald Trump com a candidat a president”, advertia el cap de campanya de Cruz, Jeff Roe, fa dues setmanes, en declaracions recollides per *The New York Times*. Per intentar evitar-ho insignes republicans han posat en marxa diverses iniciatives que busquen perjudicar la nominació del magnat. Hi fan manifestos en contra, enèrgiques campanyes de publicitat negativa a internet i televisions i, en especial, han activat el Club for Growth –“Club per al creixement”– per recaptar diners i invertir-los en aquestes activitats durant les campanyes de les primàries i *caucus* que queden per celebrar fins a mitjan juny, quan acaba el procés de la nominació.

Per a aquest dimarts dia 3 de maig el club preveia invertir a Indiana aproximadament 2 milions de dòlars per evitar

la victòria de Trump. “Indiana s'enfronta a un moment únic de la seva història: l'oportunitat de poder aturar Donald Trump”, explicava a la premsa la setmana passada el president del club referit, el republicà David McIntosh. Si l'aturen a Indiana, el gran objectiu tàctic posterior serà impedir que guanyi a Califòrnia –territori que tria 172 delegats republicans–, el 7 de juny, i així seria probable que no arribés a la majoria absoluta abans de la convenció.

Els analistes de *The New York Times* estan d'acord amb els estratègs republicans que tot, o quasi, es resoldrà en aquest dos estats: “A Trump li pot bastar guanyar [les primàries] a Indiana i Califòrnia per evitar una convenció oberta”, escrivia el 26 d'abril Nate Cohen. El diari analitzava en l'editorial del mateix dia que tant el Partit Republicà com el Demòcrata haurien d'aprendre dels fenòmens que a cada banda s'han desenvolupat durant aquesta cursa per la nominació: “Els dos partits han comès greus errades en el liderat orgànic, han estat sords davant dels canvis socials i presoners d'un elitisme que ha llançat cap a l'èxit Donald Trump” en el camp republicà. No pareix que el rotatiu deixi gaire marge per aturar el magnat. Gairebé el veu nominat. Però de moment Cruz i Kasich mantenen les esperances vives. A pesar que Trump ha qualificat de “propi dels derrotats i desesperats” el pacte al qual arribaren, i fins i tot els ha acusat de “ja ser morts” polítics que “l'únic que els hi resta per fer és retirar-se”, ambdós encara creuen que poden aturar-lo.

Si ho aconseguissin –és a dir, que el milionari no tingués majoria absoluta de delegats electes– aleshores en el moment en què s'obrirà la Convenció Nacional Republicana, la direcció de l'assemblea podria declarar “oberta” l'elecció per triar el nominat, i intentar que no sigui Trump.

Convenció oberta

Què significa que la convenció sigui declarada “oberta”? Primer de tot cal dir →

rigents republicans temen que si Trump és el candidat es quedaran fora un altre pic de la Casa Blanca. I tenint en compte la tradició que el president sol guanyar les segones eleccions, voldria dir que no tindrien opcions fins al 2024. Molt de temps. Per això preparen els últims cartutxos que els queden. Dos, exactament: el primer, la unió estratègica entre Cruz i Kasich que impedeixi a Trump sumar els 300 delegats que li resten per arribar a la majoria absoluta i, el segon i com a conseqüència, que s'hagi de votar la nominació durant una Brokered Convention o convenció oberta del Partit Republicà.

→ que és una opció que poques vegades s'ha usat. I per tant és gairebé desconeguda fora dels Estats Units. No obstant, deu sonar als seguidors de la sèrie de televisió *House of cards*, no debades en un episodi de l'última temporada emesa, el president a la ficció, Francis Underwood –interpretat per un genial Kevin Spacey–, obliga, a través de les males arts en ell habituals, la direcció del Partit Demòcrata i de la convenció a declarar “oberta” la reunió assembleària perquè la seva esposa Claire –la sublim Robin Wright– sigui elegida candidata a vice-presidenta. Malgrat que pugui semblar un recurs absurd dels guionistes, en realitat és un escenari en teoria possible i, de fet, ha passat que les previsions s'han vist alterades durant alguna de les poques convencions obertes que s'han celebrat.

Tornant a la realitat, tal com aquest setmanari ja ha explicat en anteriors ocasions, les convencions nacionals dels Partits Demòcrata i del Republicà trien

el seu respectiu candidat a president de manera indirecta. El voten els delegats elegits durant els comicis en primàries i *caucus* que s'han anat celebrant els mesos anteriors a cada estat, enguany des de l'1 de febrer. Cadascun d'aquests compromissaris s'ha presentat per un candidat, al qual ha de votar durant la convenció. En alguns estats un determinat nombre de delegats és elegit sense mandat imperatiu, és a dir, pot votar, durant la convenció, l'aspirant a candidat presidencial que vulgui. En el cas del Partit Republicà, enguany aquests compromissaris sense mandat de vot són 150 sobre el total de 2.639: 2.470 electes i 169 més que són nats per ser membres del Comitè Nacional del partit.

Si un dels aspirants obté la majoria absoluta de compromissaris durant els *caucus* i primàries, aleshores la convenció es limita a constatar-ho, festejar-ho i investir-lo formalment com a candidat a la presidència. Val a dir que, a més, durant aquests conclave es discuteixen qüestions organitzatives, es debaten propostes polítiques, etc. més o menys a l'estil dels congressos dels partits europeus, però allò principal és l'elecció del candidat.

Si cap dels aspirants no arriba a la majoria absoluta dels delegats, aleshores es diu que la convenció queda “impugnada” o “oberta”. És a dir, que s'ha de votar *in situ* per elegir un candidat. Si ni així ningú assoleix la majoria absoluta

en primera votació, s'ha de repetir l'elecció tantes vegades com sigui necessari fins que algú assoleixi la meitat més una de les paperetes. Amb el condicionant important com ara que cada partit ha decidit prèviament durant quantes votacions obertes a la convenció tenen els delegats obligació de respectar el compromís de votar l'aspirant pel qual foren elegits. La majoria tenen una sola votació concertada i a partir de la segona poden votar qui vulguin, d'altres en tenen dues o tres... Com és bo d'entendre, en una votació oberta augmenta moltíssim la importància dels delegats “no compromesos”, tant del centenar i mig referit

LA DIRECCIÓ REPUBLICANA NO VOL QUE TRUMP SIGUI NOMINAT CANDIDAT PER ALS COMICIS PRESIDENCIALS

John Kasich i Ted Cruz s'han unit per evitar que Trump obtingui la majoria absoluta de delegats electes abans de la Convenció Republicana. L'última vegada que es va celebrar una convenció oberta fou fa quaranta anys, el 1976, quan Gerald Ford (baix, a la esquerra) guanyà la nominació republicana, per molt poc, davant Ronald Reagan. A les convencions obertes pot passar de tot: el 1924 el demòcrata John Davis (baix, a la dreta) fou nominat després de 103 votacions.

europèu, l'òrgan que controla i dirigeix el conclave. En el cas de les convencions nord-americanes el seu àmbit de decisió és absolut. Tal com queda reflectit en *House of Cards* pot decidir qualsevol alteració de l'ordre del dia i de la manera de procedir en una votació o una altra. El seu pes pot resultar decisiu en cas d'elecció *in situ* per a la nominació, per exemple endarrerint o avançant votacions de manera que s'afavoreixi un aspirant i se'n perjudiqui un altre, permetent o denegant qualsevol tipus d'ofertes als delegats per canviar de bàndol, etc.

L'antecedent

L'última convenció oberta es va viure el 1976. Fa just quaranta anys. El president Gerald Ford, que havia substituït Richard Nixon en ser forçat a dimitir el 1974 per la seva implicació en el Watergate, es presentà a la nominació del Partit Republicà però no obtingué majoria absoluta dels delegats durant les primàries i *caucus*. El seu contrincant, Ronald Reagan, guanyà a la important Califòrnia i així va impedir-li arribar a la meitat més un dels compromissaris. Tothom ho considerà un entrebanc menor que no evitaria la posterior nominació de Ford.

No fou tan fàcil, però, com tants pensaren. Durant la convenció oberta els "assessors" –nom amb què es coneixen tots els agents que intenten atreure vots de delegats per a un candidat o un altre– de Reagan aconseguiren canviar el sentit del sufragi de compromissaris "no compromesos" que teòricament eren de Ford, no pararen de pressionar de totes les maneres altres delegats dubitatius... i, encara més important, demanaren que el comitè de normes aprovés que cada aspirant a la nominació de candidat a president també hagués de presentar un aspirant a ser candidat a vice-president. Van estar a punt d'aconseguir-ho. Al final, per molt poc, el comitè decidí que no acceptava la petició. Això salvà Ford, perquè no tenia cap potencial vice-president. N'hauria d'haver improvisat un qualsevol, cosa que ben bé li podria ha-

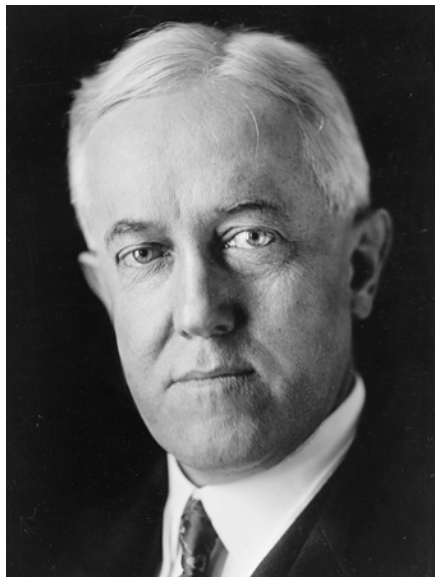
ver costat –com així confiava que passés l'equip de Reagan, el qual sí que tenia pensat el seu– alguns vots preciosos que, juntament amb els "no compromesos" perduts, fàcilment li hauria pogut costar la nominació. Ford la guanyà, per poc, i llavors perdé les eleccions presidencials davant del demòcrata Jimmy Carter.

El que passà el 1976 és la prova fe-faent de la importància que pot adquirir el comitè de normes en el cas d'una convenció oberta. Es tracta d'un esdeveniment durant el qual tot és possible. Ho demostra que en una altra ocasió, a l'assemblea demòcrata celebrada a Nova York el 1924, també oberta, s'hagué de votar fins a 103 vegades per obtenir la nominació per majoria absoluta, en aquell cas de John Davis.

Enguany

La intenció de la cúpula del Partit Republicà és que enguany es repeteixi almenys allò de fa quaranta anys, que cap aspirant tingui majoria absoluta de delegats prèvia i que, per tant, la convenció es declari oberta. Dit d'una altra manera: que la nominació resti a l'expectativa de les pressions, pactes estranys, *canvis de camissa* de delegats i tot tipus de magarrufes –al millor estil de Francis i Claire Underwood en *House of Cards*– per part del poder orgànic per afavorir el candidat que vol la cúpula republicana. Que no és Trump.

Si el magnat fos apartat de la nominació mitjançant una convenció oberta probablement els republicans s'haurien d'enfrontar a la seva reacció enfurismada. Ja va advertir a Texas, en declaracions recollides per *The Dallas Morning News* i *Houston Chronicle*, que no té "la més mínima intenció d'abandonar el Partit Republicà... excepte si em maltracten". Podria convertir-se en un candidat independent? En declaracions fetes a la CNN literalment ha dit que "és altament improbable" perquè "guanyaré" abans de la convenció, però "si no em respecten no ho puc descartar". ●

abans en el cas republicà que és lliure des de la primera votació com, sobretot, dels alliberats en les successives votacions. Igualment, els 169 membres del Comitè Nacional Republicà són els delegats nats amb dret de vot a la convenció –per això se'n sol dir "superdelegats", però en realitat aquest nom només es fa servir en el Partit Demòcrata– que en cas de convenció oberta serien lliures de votar a qui volguessin, presumiblement a qui designi la cúpula orgànica.

Per una altra banda, just iniciada l'assemblea, es tria l'anomenat comitè de normes que és si fa no fa com la mesa dels congressos que celebren els partits